

Vyhodnotenie daňovej prognózy na rok 2016

Daňové a odvodové príjmy verejnej správy boli v roku 2016 v porovnaní s odhadom Výboru pre daňové prognózy¹ (Výboru) vyššie o 717 mil. eur (3,1 % odhadovaných príjmov). Jednotlivé odchýlky prognóz členov Výboru sa pohybovali v rozpätí od 630 mil. eur do 824 mil. eur. Hlavným dôvodom bol efektívnejší výber daní a odvodov a k vyšším príjmom prispel aj lepší než očakávaný vývoj ekonomiky oproti pôvodnej makroekonomickej prognóze.

Na základe štatútu Výboru IFP každoročne hodnotí presnosť prognózy, z ktorej vychádzal schválený rozpočet verejnej správy. Predbežné hodnotenie na základe odhadu výnosu daňových príjmov za rok 2016 bolo zverejnené v júli 2017². V súčasnosti už máme finálne údaje za všetky daňové príjmy VS za rok 2016. Daňové príjmy verejnej správy v metodike ESA2010 boli na rok 2016 prognózované Výborom³ v celkovej výške 22 995 mil. eur (28,3 % HDP). Ich odhad bol v októbri 2015 posúdený členmi Výboru ako realistický. **Skutočný výnos daňových príjmov VS za rok 2016 dosiahol výšku 23 713 mil. eur (29,2% HDP), čo je o 717 mil. eur (0,9 p.b. HDP) viac oproti odhadu.**

Tabuľka 1: Odhad daňových príjmov na rok 2016 a skutočnosť za 2016 (ESA2010, mil. eur)

	Odhad Výboru	Skutočnosť 2016	Rozdiel	Rozdiel (v %)
DPFO	2 555	2 679	124	4,9
Zo závislej činnosti	2 406	2 542	136	5,6
Z podnikania	149	137	-11	-7,7
DPPO	2 677	2 706	29	1,1
Zrážková daň	167	179	12	7,4
DPH	5 358	5 419	61	1,1
Spotrebné dane	2 113	2 174	61	2,9
Ostatné dane*	948	990	42	4,5
Sociálna poisťovňa	6 324	6 584	261	4,1
Zdravotné poisťovne	2 855	2 981	126	4,4
Spolu	22 995	23 713	717	3,1
% HDP (skutočnosť 2016)	28,3%	29,2%	0,9 p.b.	-

* OO vybraných fin. inštitúcií, OO z podnikania v regulovaných odvetviach, poplatky RTVS, dane z medzinárodného obchodu, miestne dane a ďalšie

Zdroj: MFSR

Vyhodnotenie prognózy jednotlivých členov Výboru je prezentované v nasledujúcom grafe. Väčšina členov Výboru sa plne stotožnila s odhadom IFP (ČSOB, SLSP, TB, UniCredit), preto vyhodnotenie odhadu IFP je aj ich výsledkom. Vlastnú prognózu mali traja členovia Výboru (KRRZ, NBS a Infostat).

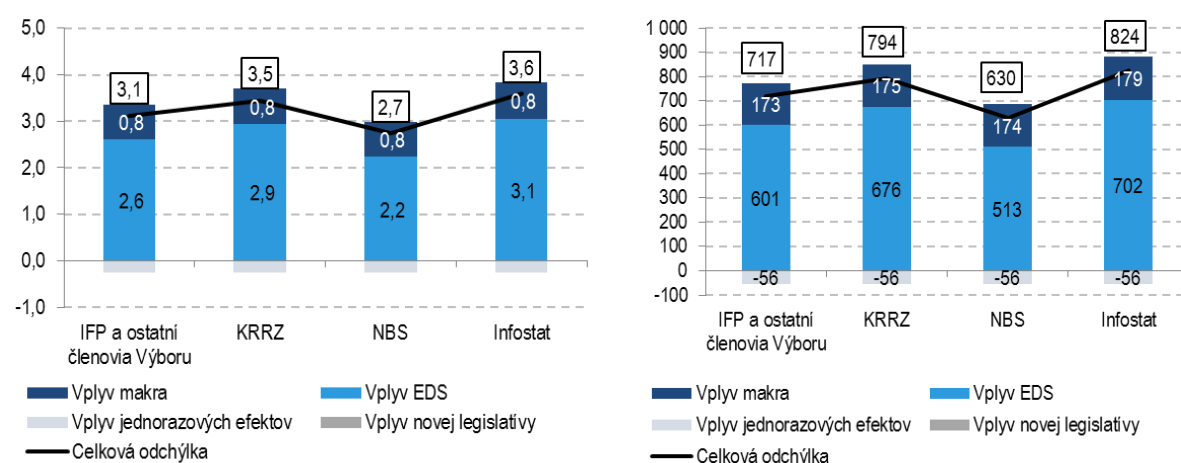
Z celkovej odchýlky 717 mil. eur až 601 mil. eur možno pripísať nárastu efektívnych daňových sadzieb a teda lepšiemu výberu daní. Lepší vývoj makroekonomických veličín prispel k vyššej ako očakávanej skutočnosti sumou 173 mil. eur. Jednorazové faktory mierne znížili celkovú odchýlku (-56 mil. eur).

¹ Výbor pre daňové prognózy (Výbor) má vrátane IFP osem členov – Národná banka Slovenska, Inštitút informatiky a štatistiky, Československá obchodná banka, Slovenská sporiteľňa, Tatra banka, UniCredit Bank, Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť

² Predbežné hodnotenie bolo zverejnené na web stránke IFP <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=11475>

³ Zasadnutie Výboru pre daňové prognózy z októbra 2015

Graf 1: Hodnotenie odchýlky prognóz členov Výboru (ľavá strana v p.b. HDP, pravá strana v mil. eur)⁴

Zdroj: IFP

Z pohľadu jednotlivých daní k chybe odhadu prispel najmä lepší ako očakávaný výnos sociálnych a zdravotných odvodov, daň z príjmov fyzických osôb (DPFO) zo závislej činnosti, spotrebné dane (daň z minerálnych olejov) a daň z pridanej hodnoty (DPH).

V prípade **sociálnych a zdravotných odvodov a DPFO zo závislej činnosti** sú vyššie výnosy spôsobené tak lepším vývojom na trhu práce ako aj vyššou efektívnou daňovou sadzbou (EDS). Avšak pri EDS predpokladáme, že jej nárast nie je primárne spôsobený vyššou efektívnosťou výberu, ale podhodnotením oficiálne vykázaného rastu mzdovej bázy⁵. Vyšší výnos **DPH** je spôsobený vyššou efektívnosťou výberu dane. Makroekonomický vývoj aj jednorazové faktory pôsobili na výnos negatívne. Rastúca EDS pri **spotrebnej dani z minerálnych olejov** môže súvisieť s opatreniami na boj proti daňovým únikom. Zároveň môže dochádzať k nepresnostiam kvôli nedokonalosti daňovej základne (HDP v stálych cenách) v prognóze Výboru, ktorá nemusí presne zachytávať skutočnú spotrebu pohonných látok v čase stavebného boomu (najmä nafty).

Tabuľka 2: Rozdiel skutočnosti oproti odhadu podľa jednotlivých faktorov a daní (v mil. eur)

	makro	EDS	nová legislatíva	jednorazové faktory	Spolu
DPFO zo závislej činnosti	57	79	0	0	136
DPFO z podnikania	-1	-11	0	0	-11
DPPO	-68	97	0	0	29
Zrážková daň	-19	18	0	14	12
DPH	-24	158	0	-72	61
Spotrebné dane	11	51	0	0	61
- minerálne oleje	9	46	0	0	55
- tabakové výrobky	1	7	0	0	7
Ostatné dane	1	39	0	2	42
Sociálna poisťovňa (vrátane dlžného)	149	112	0	0	261
Zdravotné poisťovne (dlžného)	67	59	0	0	126
SPOLU	173	601	0	-56	717

* OO vybraných fin. inštitúcií, OO z podnikania v regulovaných odvetviach, poplatky RTVS, dane z medzinárodného obchodu, miestne dane a ďalšie

Zdroj: IFP

⁴ Kladná odchýlka znamená, že prognóza podhodnotila skutočnosť

⁵ Na základe analýzy údajov Sociálnej poisťovne sme zistili, že oficiálne vykazovaný rast mzdovej bázy za rok 2015 aj 2016 bol podhodnotený. Viac v komentári „**Vyššie príjmy rozpočtu z priaznivého vývoja na trhu práce a korporátnej dane**“.

Na odchýlku skutočných a odhadovaných daní mala malý vplyv aj aktualizácia vplyvu legislatívnych opatrení. Podľa aktuálneho odhadu bol vplyv legislatívnych opatrení nižší o 14,3 mil. eur, než sa predpokladalo pri tvorbe odhadu daňových príjmov na rok 2016. Dôvodom je najmä aktualizácia vplyvu odvodovej odpočítateľnej položky (OOP) v roku 2016. V októbri 2015 sa očakával výpadok príjmov vo výške 157,4 mil. eur, v skutočnosti je výpadok až na úrovni 171,2 mil. eur.

Tabuľka 3: Vplyv legislatívy (ESA2010, v mil. eur)

Názov legislatívy (s vplyvom na uvedenú daň)	Odhad	Skutočnosť	Rozdiel
Spolu (dane podliehajúce hodnoteniu)	-199	-213	-14
- z toho aktualizácia levelu u legislatívy	0	0	-11
- z toho aktualizácia makra u legislatívy	0	0	-4
DPH - CAS	11	11	0
DPH - znížená sadzba na potraviny	-77	-77	0
Zákon 106/2004 Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov	7	5	-2
Zákon 595/2003 Z. z. o dani z príjmov	-9	-9	0
- oslobodenie sociálnej výpomoci zo sociálneho fondu do 2 000 eur	-3	-3	0
- oslobodenie príjmov z predaja CP prijatých na obchodovanie na burze	-2	-2	0
- osobitný základ dane pre príjmy z kapitálového majetku	0	0	0
- dlhodobé investičné sporenie	-1	-1	0
- technické rezervy poisťovní	3	3	0
- zrážková daň na finančné a nefinančné benefity od farmaceutických spoločností pre lekárov	-5	-5	1
Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z.	-2	-2	0
Otvorenie II. Piliera - bežný vplyv	28	29	1
Zákon o dobrovoľnej vojenskej službe a úprava zákona o aktívnych zálohách	0	0	0
OOP - nebola ako nový zákon	-157	-171	-14

Zdroj: IFP, UložiskoIFP

Príloha

Tabuľka 4: Porovnanie schváleného RVS⁶ a skutočnosti za rok 2016 (ESA2010, mil. eur)

	Schválený rozpočet 2016	Skutočnosť 2016	Rozdiel	Rozdiel (v %)
DPFO	2 555	2 679	124	4,9
Zo závislej činnosti	2 406	2 542	136	5,6
Z podnikania	149	137	-11	-7,7
DPPO	2 677	2 706	29	1,1
Zrážková daň	167	179	12	7,4
DPH	5 624	5 419	-205	-3,6
Spotrebné dane	2 163	2 174	11	0,5
Ostatné dane*	948	990	42	4,5
Sociálna poisťovňa	6 324	6 584	261	4,1
Zdravotné poisťovne	2 855	2 981	126	4,4
Spolu	23 311	23 713	401	1,7
% HDP (skutočnosť 2016)	28,7%	29,2%	0,5%	-

* OO vybraných fin. inštitúcií, OO z podnikania v regulovaných odvetviach, poplatky RTVS, dane z medzinárodného obchodu, miestne dane a ďalšie

Zdroj: MF SR

⁶ Schválený RVS na roky 2016 až 2018 bol nad rámec prognózy schválenej VpDP upravený pozmeňujúcim návrhom v NR SR. Zvýšili sa príjmy z DPH o 200 mil. eur a príjmy zo spotrebnej dane z minerálneho oleja o 50 mil. eur. Zároveň pozmeňovací návrh nezohľadnil vplyv zavedenia nižšej sadzby DPH na vybrané potraviny, t. j. výnos DPH je vyšší o 65,8 mil. eur v roku 2016.